

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Odvolací řízení a rozhodnutí

Předkládá: Stanislav Bělin

Vedoucí bakalářské práce: Matula Miloš, JUDr. CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Stanislav BĚLIN**
Osobní číslo: **R14B0003P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Odvolací řízení a rozhodnutí**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
 2. Podání odvolání a jeho účinky
 3. Odvolání v občanském soudním řízení
 4. Odvolání v trestním řízení
 5. Odvolání ve správním řízení
 6. Příklady z praxe
 7. Závěr
-

Rozsah grafických prací:
Rozsah kvalifikační práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:
viz zvláštní seznam

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Miloš Matula, CSc.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **1. června 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2018**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. července 2017

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za jeho cenné rady,
připomínky a metodické vedení této práce.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Odvolací řízení a rozhodnutí“ zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni, dne 30.8.2017

.....

Obsah

Úvod	1
1 Historie.....	3
2 Odvolání obecně.....	4
2.1 Vady rozhodnutí.....	4
2.2 Oprava vadných rozhodnutí.....	4
2.2.1 Řádné opravné prostředky	5
2.2.2 Mimořádné opravné prostředky.....	5
2.2.3 Apelační a kasační princip.....	5
2.2.4 Zásada Beneficium cohaesionis.....	6
2.2.5 Princip zákazu reformationis in peius	7
2.2.6 Obecné principy	7
2.3 Odvolání	7
2.4 Rozklad.....	9
2.5 Odpor.....	9
2.6 Účinky odvolání.....	10
2.7 Lhůty	10
3 Odvolací řízení	12
3.1 Napadený orgán (1. stupeň).....	12
3.2 Odvolací správní orgán (2.stupeň).....	12
3.3 Rozhodnutí správního orgánu 2. stupně	13
4 Odvolání v občanském soudním řízení.....	14
4.1 Odvolání	14
4.2 Námitky	15
5 Odvolání v trestním řízení	16
5.1 Odvolání	16
5.2 Stížnost	17
5.3 Odpor.....	18
6 Odvolání ve správním řízení	19

6.1	Lhůta pro podání odvolání.....	20
6.2	Účinky odvolání.....	20
6.3	Náležitosti odvolání	21
6.4	Postup prvoinstančního orgánu.....	21
6.5	Postup druhoinstančního orgánu.....	22
6.6	Správní trestání	23
7	Typy odvolání ve správním řádu.....	24
7.1	Společné řízení.....	24
7.2	Sporné řízení.....	24
7.3	Řízení s velkým počtem účastníků.....	25
8	Příklady z praxe.....	26
8.1	Odvolání proti celému rozsudku – trestní řízení.....	26
8.1.1	Rozbor	27
8.2	Odvolání v občanském soudním řízení	27
8.2.1	Rozbor	29
8.3	Odvolání ve správním řízení.....	30
8.3.1	Rozbor	32
9	Pojmosloví	33
	Závěr.....	35
	Resumé	38
	Seznam použitých pramenů a literatury	39
	Literatura.....	39
	Zákony	39
	Internetové zdroje.....	40

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolil „Odvolací řízení a rozhodnutí“. Téma sám považuji za velice zajímavé, dále je to téma, na které mnozí z nás již narazili, nebo v budoucnu skoro s jistotou narazí. Odvolací řízení je jedním z nejdůležitějších institutů a důležitým prostředkem, pomocí něhož se můžeme domáhat svých zákonných práv. Každý z nás již nejspíš byl účastníkem nějakého řízení, po jehož rozhodnutí měl možnost uplatnit právě institut odvolání, možná aniž by si to každý uvědomoval. Vždyť i při nepřijetí na gymnázium, máme možnost podání odvolání, pokud se domníváme, že byla nějakým způsobem poškozena naše práva.

Nejdříve se podíváme do historie odvolacího řízení do doby, než se skutečně objeví opravné prostředky řádné a mimořádné, a přímo institut odvolání. Následně bude práce rozdělena do několika kapitol, podle typu řízení. Nejvíce se budu věnovat odvolání ve správním řízení a průběhu rozhodnutí ve správním řízení. Pokusím se v této práci objasnit institut odvolání, odvolání v občanském soudním řízení, v trestním řízení a také odvolání ve správním řízení takovým způsobem, aby to bylo srozumitelné i pro laika práva.

Rozhodnutí a rozsudky nejsou vždy správná a spravedlivá, někdy jsou dokonce v rozporu se zákonem. Proto je existence opravných prostředků proti těmto právním úkonům nepostradatelná. Odvolání je institut lidských práv, jehož důležitost a nepostradatelnost začali lidé pomalu chápat už v dobách středověku, kdy panovník odsuzoval své poddané, na základě vlastního rozhodnutí a podle své nálady mohl stanovit prakticky jakýkoliv trest. V té době s tím ještě nemohl nikdo nic udělat. Pochopitelně někdy svá rozhodnutí mohl změnit, například omilostnil vězně, či odsouzeného k smrti na požádání blízkých odsouzeného, což se dá považovat za počátek nebo alespoň období opravného prostředku autoremedury. Navzdory tomu, že si trest obviněného rozmyslel z vlastní iniciativy. A i v dnešní době jsou rozhodnutí, která jsou nesprávná nebo nespravedlivá, ale už se mohou pomocí naší zásluhy změnit, prostřednictvím podání odvolání. Sice na základě zákonů a soustavy soudů, ale pokud rozhodnutí považujeme za nesprávné nebo nezákonné, máme právo se domáhat přezkoumání řízení a možné nápravě těchto rozhodnutí, pomocí opravných prostředků.

V obsahu práce vysvětlím pojmy řízení, opravné prostředky řádné, mimořádné a odlišnosti v odvoláních a dalších opravných prostředků podle typu řízení. Nejvíce se budu věnovat odvolání a odvolacímu řízení ve správním řízení, ostatní typy opravných prostředků jen stručněji uvedu a stručně vysvětlím.

Institutům odvolání a opravných prostředků se chci věnovat ve většině své předkládané bakalářské práce. Zbývající část bych rád věnoval příkladům z praxe, kdy dohledám příklady odvolání v různých typech řízení, či dalších opravných prostředků jako jsou odpor či námítky v těchto typech řízení používaných, a podle předešlé teoretické části práce se je pokusím sám rozebrat, odůvodnit a zhodnotit, možná též odhadnout budoucí rozsudek či rozhodnutí. Na konci práce bude k dispozici pojmosloví, aby se čtenář nepletl v pojmech a mohl si je ihned dohledat.

Cílem předkládané bakalářské práce je objasnit pojmy odvolání, odvolacího řízení a opravných prostředků. Dalším výstupem bude rozčlenění opravných prostředků a typů odvolacích řízení a popsání průběhu samotného odvolacího řízení. Dalším cílem je dohledat ukázkové příklady z praxe pro objasnění teorie.

1 Historie

Vraťme se do období feudalismu, kdy ještě nebyl rozdíl mezi civilním a trestním právem, stejně tak jako u opravných prostředků. Současné dělení je následkem dlouhého vývoje, řady reforem a novelizací. Ve feudálním státě byla soudní moc prakticky jen v rukou panovníka, který samostatně rozhodoval o vině a trestu. Také jenom on mohl znovu přezkoumat své rozhodnutí a trest změnit či zvrátit. Zde můžeme vidět vzdálenou podobnost s autoremedurou, kdy orgán veřejné moci přehodnotí svůj rozsudek. V historii se však nejednalo o opravný prostředek, nýbrž jen o změnu panovníkova rozhodnutí.

Opravný prostředek odvolání se začíná objevovat v městském právu, kdy soudní moc přecházela postupně z panovníka na šlechtu. Pro podání opravného prostředku bylo nutné zaplatit jistý poplatek.

Ferdinand I. v 16. století zřídil tzv. apelační soudy, které sloužili k odvolání. Apelační soudy měli pravomoc, obdobně jako nyní druhoinstanční orgány, rozsudky rušit nebo měnit, vrácení k prvoinstančnímu orgánu se neuplatňovalo. Dvojinstanční soudy byly zavedeny až v 17. století, opravným prostředkům se říkalo revize, pomocí které se napadala dřívější rozhodnutí, revize se podávala k české dvorské kanceláři.

V průběhů 18. století se oddělilo trestní řízení od civilního podle trestního řádu Josefa II. V 19. století se v rakouském trestním právu opravné prostředky rozdělily do podoby, v jaké je známe dnes, a to na opravné prostředky řádné a mimořádné. Řádnými prostředky jsou odvolání a zmateční stížnost, mimořádnými prostředky jsou obnova řízení a zmateční stížnost, kdy podmínkou pro užití mimořádných opravných prostředků je nejdříve vyčerpání všech možných řádných opravných prostředků.

2 Odvolání obecně

Odvolání je jeden z řádných opravných prostředků, jak už bylo napsáno v předešlé kapitole. Účastník může proti rozhodnutí, s nímž nesouhlasí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak.¹ Odvolání má suspenzivní a devolutivní účinek

Osoba domáhající se soudní ochrany svých práv nebo právem chráněných zájmů, má právo na to, aby bylo o jeho věci rozhodnuto příslušným nezávislým soudem, a to ve spravedlivém procesu a přiměřené době, též má právo očekávat, že jeho případ bude rozhodnutý podobně jako jiný případ, se kterým se shoduje v podstatných znacích. V případě jiného rozhodnutí, by musela být přesvědčivě odůvodněna odlišnost. To nazýváme zásadou právní jistoty a předvídatelnosti rozhodnutí. Rozdíly v rozhodnutích, mohou mít však více příčin. Případy jsou jedinečné skutky, různými osobami a odlišnými místy. Právě proto někdy zákony považují některou z těchto okolností za tak významnou, že vedou k odlišnosti případu.

2.1 Vady rozhodnutí

Odvolání je nástrojem řádného opravného prostředku, který je zapotřebí při vadě správních rozhodnutí, a to při jejich nezákonnosti či věcné nesprávnosti. Taková rozhodnutí jsou napadnutelná pomocí opravných prostředků. Správní rozhodnutí jsou považována za bezchybná, do té doby, než jsou zpochybněna a následně zneplatněna. Platí zde presumpce správnosti, což znamená, že jsou správně do doby, než někdo objeví vadu. Blíže může jít o vadu typu věcné nesprávnosti či dokonce nezákonnosti rozhodnutí.

Nezákonné rozhodnutí je takové, které je v rozporu s právními předpisy, což může mít vícero příčin, např.: nesprávná dokumentace, použití neúčinné normy, nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, nezákonnosti podkladů či jejich opatření.²

Věcně nesprávná rozhodnutí jsou špatná v jeho samotném obsahu. Ve většině případů jsou opravitelná, protože jejich chyby jsou v počtech či chybných textech. Následné vydání opravných rozhodnutí většinu těchto chyb eliminuje.

2.2 Oprava vadných rozhodnutí

K opravě vadných rozhodnutí dochází skrze opravné prostředky, za pomoci nichž je možné přezkoumat tato rozhodnutí na vyšší úrovni daného orgánu, který chybně

¹ § 81 správního řádu

² POTĚŠIL, L. Napadnutelná vadná správní rozhodnutí. Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 12, s. 49-52.

rozhodnutí vydal. Přezkoumání se projevuje v devolutivních účincích, čímž se budeme zabývat v následujících kapitolách.

Rozlišujeme řádné opravné prostředky a mimořádné opravné prostředky, toto členění není žádným způsobem podloženo právní úpravou.³

2.2.1 Řádné opravné prostředky

Řádné opravné prostředky jsou takové, na které existuje právní nárok. Jsou v rukou účastníka řízení, proti rozhodnutí správního orgánu či soudu.

Pokud jsou řádně a včasně uplatněny, pak mají právní nárok na přezkoumání rozhodnutí na vyšší úrovni daného orgánu. Také mají suspenzivní účinek, což znamená odklad právní účinnosti. Řadí se mezi ně odvolání, rozklad, odpor a také námitky.

2.2.2 Mimořádné opravné prostředky

Za mimořádné opravné prostředky, považujeme ty, na něž neexistuje právní nárok. Je podán návrh a správní orgán či soud zváží, zda zahájí řízení či nikoli. Podáváme podnět k zahájení, následně správní orgán či soud zahájí řízení ex offo, neboli z moci úřední, pokud shledá důvod k zahájení. O zahájení řízení rozhoduje prvoinstanční orgán. Možnost podat žalobu je možné využít až po vyčerpání všech řádných opravných prostředků. Pokud tak není učiněno, správní soud žalobu zamítne.

2.2.3 Apelační a kasační princip

Pokud druhoinstanční orgán zjistí vady zkoumaného napadeného rozhodnutí, vady sám odstraní a vynese nové rozhodnutí. Tento postup se označuje jako apelační princip. V rámci řízení se uplatňuje zásada rychlosti a hospodárnosti řízení. Apelační princip brání rušení postupně vydávaných rozhodnutí.

Pokud druhoinstanční orgán přezkoumává rozhodnutí a najde jeho vady, dle kasačního principu rozhodnutí zruší a vrátí k prvoinstančnímu orgánu.

Opravné řízení je založeno na těchto dvou principech. Který princip se použije pro dané řízení, rozhodne opravný prostředek proti němu podaný.

³ Správní řád pojem opravné prostředky nedefinuje a ať na § 173 odst. 2 ani nepoužívá, stejně tak nepoužívá

Kasační princip se využívá u stížností. Druhoinstanční soud může při triviálních vadách napadeného rozhodnutí rozhodnout o novém, namísto vrácení k první instanci, za uplatnění zásad rychlosti a hospodárnosti.

Apelační princip je více využíván při užití řádných opravných prostředků. Například při použití u odvolání, druhoinstanční orgán napadené rozhodnutí zruší a rozhodne znovu sám. Za určitých skutečností však může věc navrátit k projednání u orgánu prvoinstančního, a vydání nového rozhodnutí.

2.2.4 Zásada Beneficium cohaesionis

„Tato zásada spočívá v tom, že pokud je v řízení o opravném prostředku (řádém nebo mimořádném) zjištěna skutečnost, která svědčí ve prospěch obžalovaného nebo jiné zúčastněné osoby, je zohledněna také při posuzování (dalšího) (spolu)obžalovaného nebo jiné zúčastněné osoby, pokud k nim má vztah. Stejně tak se zásada uplatní i v případě, že osoba podala odvolání, v jehož důsledku byl změněn rozsudek – změna rozsudku je provedena rovněž ve prospěch osoby, která odvolání nepodala, jestliže jí prospívá důvod změny rozsudku.“⁴

Tato zásada se uplatňuje jak u řádných, tak i u mimořádných opravných prostředků, jedinou výjimkou je odpor. Princip je také ukotven v § 261 trestního řádu: *„Prospívá-li důvod, z něhož rozhodl odvolací soud ve prospěch některého obžalovaného, také dalšímu spoluobžalovanému nebo zúčastněné osobě, rozhodne odvolací soud vždy též v jejich prospěch. Stejně rozhodne ve prospěch obžalovaného, kterému prospívá důvod, z něhož rozhodl ve prospěch zúčastněné osoby.“⁵*

Pro aplikaci tohoto principu se musí splnit 3 podmínky, a to:

1. podání opravného prostředku s následným vyhověním, alespoň u jedné z osob,
2. důvod opravného prostředků též prospívá osobě, která opravný prostředek, nepodala
3. další osoby, o kterých se rozhoduje v daném řízení, nesmí být ze společného řízení vyloučeny.

⁴ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Beneficium_cohaesionis

⁵ § 261 trestního řádu

Po splnění těchto podmínek odvolací soud může rozhodnout i ve prospěch osoby, které odvolání nepodala.

2.2.5 Princip zákazu reformationis in peius

Zákaz reformationis in peisu znamená, že odvolavatel nesmí ve výsledku rozhodnutí druhoinstančního orgánu mít horší rozsudek. Jednodušeji řečeno, zákaz změny k horšímu. Tento princip se užívá u všech opravných prostředků, ale pokaždé v jiné míře. Tento princip byl už v trestním řádu z roku 1873, cituji: *„formulován tak, že novým soudním rozhodnutím nesmí být uložen trest přísnější, než byl uložen napadeným rozhodnutím při současném splnění podmínky, že opravný prostředek byl podán pouze ve prospěch obžalovaného.“*⁶

Druhoinstanční soud podle tohoto principu nerozhoduje v neprospěch osoby, která odvolání podala. Nesmí této osobě udělit horší trest než prvoinstanční soud. Výjimkou je opět Odpor, kde se tento princip nevyužívá.

2.2.6 Obecné principy

Obecné neboli základní principy, jsou charakteristické zejména pro trestní řízení a jsou ukotveny v § 2 trestního řádu. Definici základních principů uvádí Jiří Jelínek v Trestním právu procesním: *„Základní zásady trestního řízení jsou určité právní principy, vůdčí právní ideje, jimiž je ovládáno trestní řízení.“*⁷

V řízení opravných se využívají všechny základní principy. Právo na obhajobu⁸, presumpce neviny⁹ či principy: veřejnosti, ústnosti, bezprostřednosti, tyto vypsané principy spolu navzájem souvisí.

2.3 Odvolání

Odvolání je tedy řádným opravným prostředkem, pomocí něhož se domáháme svých práv a právem chráněných zájmů. Zároveň se jedná o opravný prostředek nejčastěji používaný. Odvoláním můžeme prakticky napadnout jakékoli rozhodnutí správního orgánu. Právo na odvolání má každý účastník, který není s rozhodnutím spokojený, nebo se cítí, že některá jeho práva byla dotčena. Odvolání lze podat jen proti výroku rozhodnutí, nelze jej podat proti odůvodnění.

⁶ VOČKA, V. Problematika právní úpravy a trestněprocesní praxe principu zákazu reformace in peius. Trestněprávní revue, 2007, č.7. s. 202

⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo procesní 1. vydání: Praha: Linde, 2010. s. 523.

⁸ § 2 odst. 13. trestního řádu

⁹ § 2 odst. 2. trestního řádu

Většinou tohle právo uplatní sám účastník sporu, avšak tak za něj může učinit i jeho zástupce, ať již zákonný nebo opatrovník. Odvolatel se vždy domáhá práv u orgánu vyššího stupně, aby přezkoumal nepravomocné rozhodnutí nižšího orgánu. Při ochraně svých práv může každý požadovat, aby v jeho věci rozhodoval příslušný nezávislý soud a očekávat, že v jeho případě bude rozhodnuto stejně či obdobně jako v případě který je obdobný v důležitých znacích, a pokud by bylo rozhodnuto jiným způsobem, musí být odůvodněna odlišnost případů.

Správní řád se řídí zásadou dvojí instance,¹⁰ kdy se pomocí odvolání lidé brání proti rozhodnutí vydané prvoinstančním orgánem. Napadená část či celek se následně projednává u orgánu druhoinstančního.

V článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je uvedeno právo na spravedlivý proces, cituji:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků anebo, v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.

2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:

a) být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu;

b) mít přiměřený čas a možnost k přípravě své obhajoby;

c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují;

¹⁰ § 81 odst. 1, § 152, § 91 odst. 1 správního řádu

d) vyslychat nebo dat vyslychat svevky proti sobe a dosahnout predvolani a vyslech svedku ve svuj prospech za stejných podmínek, jako svedku proti sobe;

e) mit bezplatnou pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.“¹¹

2.4 Rozklad

Další z typu řádných opravných prostředků je rozklad, je povahou obdobný odvolání. Slouží k napadnutí prvoinstančního rozhodnutí ústředního orgánu. Je však zařazen do třetí části opravných prostředků, která má řadu zvláštních ustanovení. Lze jej podat pouze proti rozhodnutí vydané v 1. stupni ústřední správní úřad, vedoucí jiného ústředního správního úřadu s celostátní působností, státní tajemník ministerstva nebo ministr.

Ústředními správními orgány jsou ministerstva, v jejichž čele stojí ministr, a jiné ústřední orgány státní správy, např. Český statistický úřad, Český báňský úřad či Český úřad zeměměřičský a katastrální.

Rozhodnutí o rozkladu probíhá v rámci téhož ústavu, jehož rozhodnutí je napadeno. Nejdříve je nutné projednání záležitosti rozkladovou komisí, a po-té předání návrhu ministrovi na rozhodnutí. Komise je pětičlenná a svým charakterem je poradním orgánem, z toho plyne, že ministr jejich návrhem není vázán a může rozhodnout i jiným způsobem.

Charakter odvolání můžeme vidět na stejně trvající patnáctidenní lhůtě a třicetidenní lhůtě pro vydání rozhodnutí o rozkladu. Rozklad má stejně jako odvolání suspenzivní účinnost, avšak devolutivní účinnost zde nenajdeme z důvodu neexistence nadřízeného orgánu.

2.5 Odpor

Odpor je typ opravného prostředku, pomocí něhož se můžeme bránit proti příkazu. Příkaz je jednodušší forma správního řízení, jehož funkcí je rychlé vyřízení dané věci. Příkaz je vydán tehdy, uváží-li správní orgán, že skutkové zjištění je dostačující. Podáním odporu se příkaz ruší. Odpor podává účastník procesu,

¹¹ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod publikována pod č. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 ve znění sdělení č. 41/1996 Sb., č. 243/1998 Sb., č. 114/2004 Sb.

m. s. a č. 48/2010 Sb. m. s.

kterému byla uložena povinnost, a to do osmi dnů od oznámení. Včasné a řádně podaný odpor nabývá pravomoci.

Existuje také příkaz na místě, což funguje na podobném principu jako blokové řízení, tento typ příkazu je možné uložit pouze osobě fyzicky přítomné, za předpokladu, že uzná důvody k vydání příkazu v plném rozsahu. Po-té může dostat příkaz k peněžitému plnění do částky 10 000 Kč, nebo povinnost k úkonu, který je možný vykonat na místě, např. odstranění závadného stavu. Proti příkazu vydaném na místě se nemůžeme bránit žádným opravným prostředkem.

2.6 Účinky odvolání

Odvolání má suspenzivní a devolutivní účinek. Suspenzivním účinkem se rozumí odklad právní moci správního rozhodnutí a jeho vykonatelnost, podmínkou je včasné a řádné podání. Opožděné odvolání odkladný účinek nemá, takže když se o něm rozhoduje, rozhodnutí již v dané chvíli nabylo právní moci. Dále bude rozhodnutí přezkoumávat nadřízený orgán tomu orgánu, který rozhodnutí vydal, tedy nadřízený soud či nadřízený správní orgán. V některých případech ale může být suspenzivní účinek odvolání vyloučen, a to tehdy, kdy je nutné neprodleně vykonat rozhodnutí pro nebezpečí vzniku škod, nebo by odložení způsobilo nedosažení cíle, který byl stanoven rozhodnutím. Devolutivní účinek odvolání může být nahrazen vyhověním odvolání v plném rozsahu.

Pro podání odvolání jsou v různých procesech i odlišné lhůty, tedy je stanovena jiná lhůta např. ve správním řízení, a jiná lhůta v trestním řízení. Pro řádné podání odvolání je nutné dodržovat zákonné lhůty, prominutí pro tyto lhůty může být povoleno jen ze zákona stanovených důvodů. Pozdě či nepřesně podané odvolání jsou zamítnuty. Prominutí je nepřipustné, pokud by se jednalo o porušení práv nabytých v dobré víře.

2.7 Lhůty

Obecná lhůta pro podání odvolání je patnáct dní od doručení písemného soudního rozhodnutí. Tato lhůta je vázána ke dni, a začíná dnem kdy došlo k oznámení příslušného rozhodnutí zákonem stanoveným způsobem. Pokud je podáno odvolání ještě před oznámením rozhodnutí, počítá se, že odvolání bylo podáno první den odvolací lhůty.

Prominutí lhůty je zde na místě, protože mohou nastat situace, které účastník nemohl ovlivnit, a kvůli kterým nemohl podat návrh odvolání včas. Sem patří mimo

jiné, např. hospitalizace ve zdravotnickém zařízení nebo odnětí svobody. Správní řád též předpokládá situaci, kdy rozhodnutí nebylo řádně oznámeno.

Ve většině případů nenastává suspenzivní účinek u mimořádných opravných prostředků. Jak již bylo zmíněno, podáním opravného prostředku odloží výkon rozhodnutí do doby rozhodnutí v opravném prostředku. Výhodou je skutečnost, že se z výkonu rozhodnutí přistupuje, až když je přezkoumáno vyšším orgánem, a jsou odstraněny chyby či vady.

3 Odvolací řízení

Odvolací řízení je určitá etapa správního řízení, zahájená pomocí odvolání, které má možnost podat účastník řízení, není-li odvolání v dané věci vyloučeno. Pokud je odvolání podáno řádně a včas, tak se okamžikem doručení odvolání zahajuje odvolací řízení.

Nyní se bude tato kapitola zabývat průběhem řízení na prvoinstančním a druhoinstančním stupni řízení, a také rozhodnutím druhoinstančního orgánu.

3.1 Napadený orgán (1. stupeň)

Prvoinstanční orgán má povinnost zaslat po obdržení odvolání kopie všem účastníkům příslušného řízení, kteří se mohli odvolat. Kopie by měl obdržet již od odvolavatele, protože se odvolání předkládá s takovým počtem kopií, aby jedna zůstala správnímu orgánu, a každý z účastníků řízení jednu obdržel. Pokud odvolavatel nedoručí takový počet kopií, správní orgán je vytvoří na účet odvolavatele. Poté příslušný správní orgán stanoví lhůtu (více než 5 dní) na to, aby se účastníci řízení k podanému odvolání vyjádřili.

Napadený orgán prvního stupně má možnost se vypořádat s odvoláním způsobem zvaným autoremedura, což je vyhovění odvolání v plném rozsahu.

Pokud nesplní podmínky pro autoremeduru, nebo k ní nepřistoupí¹², potom odevzdá spis, spolu se svým rozhodnutím k odvolacímu správnímu orgánu. Na tento úkon má lhůtu třiceti dnů. Výjimkou jsou případy opožděného odvolání či nepřipustného odvolání, kdy je tato lhůta pouze deseti denní.

3.2 Odvolací správní orgán (2.stupeň)

Pro odvolání je příslušný správní orgán nejbližší nadřízený. Jde o devolutivní účinek odvolání. Nejdříve se zkoumá, zda není odvolání opožděné nebo nepřipustné, pokud bude, zamítne ho. Pokud by se tak stalo, následoval by přezkum předpokladů

¹² Otázkou je, zda má správní orgán I. stupně vůbec možnost volby v situaci, kdy přichází v úvahu aplikace autoremedury. Zákon sice hovoří o tom, že rozhodnutí „může“ sám zrušit nebo změnit a pojem „může“ většinou evokuje možnost správního uvážení, v daném případě je ho však zapotřebí vykládat v souvislosti s § 88 odst. 1 správního řádu, kde je stanoveno, že neshledá-li správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, podmínky pro postup dle § 87, předá spis se svým stanoviskem odvolacímu orgánu. Jedná se tak spíše o kompetenční ustanovení, a pokud prvostupňový správní orgán shledá, že podmínky pro autoremeduru byly splněny, je povinen tak postupovat. Že se v praxi tímto způsobem k aplikaci autoremedury nepřistupuje, to je již otázkou jinou.

k přezkoumání rozhodnutí, obnovu řízení či vydání nového rozhodnutí⁴. Pokud bylo odvolání v pořádku, postupuje se následným přezkoumáním napadeného rozhodnutí.

Správnost rozhodnutí je přezkoumávána, avšak naskýtá se zde problém mezi zákonností a správností, např. pokud je sankce v deliktu v zákonném rozmezí, ale je v nepřiměřené výši, pak je nesprávná, protože není podle zásady legitimního očekávání.⁵

3.3 Rozhodnutí správního orgánu 2. stupně

Pokud správní orgán rozhodne, že napadené rozhodnutí je v rozporu se zákonem, nebo je nesprávné, potom existují tři možnosti postupu, těmi jsou:

- a) zrušení rozhodnutí nebo jeho části a zastavení řízení,
- b) zrušení rozhodnutí nebo jeho části a jeho vrácení k orgánu 1 stupně,
- c) změna rozhodnutí.

4 Odvolání v občanském soudním řízení

Občanské soudní řízení neboli civilní proces, můžeme popsat jako projednávání a rozhodování soukromoprávních sporů. Civilní proces je jednou z hlavních forem soudních řízení, další formy jsou trestní a správní soudní řízení, kterým se budeme věnovat v dalších kapitolách. Tohle řízení je vytvářeno zákony a principy.

V civilním procesu může každý účastník podat odvolání do 15 dnů od doručení rozhodnutí. V občanském soudním řízení se budeme setkávat s odporem proti platebním rozkazům, jehož správné a včasné podání má za následek zrušení původního platebního rozkazu, a to v plném rozsahu a soudem bude nařízeno jednání v této věci. Dále se tu vyskytují námitky, které se podávají v obraně proti směnečnému nebo šekovému platebnímu rozkazu, na jejichž základě soud nařídí jednání obdobně jako u odporu. Rozdílem je však u odporu zrušení a následné projednání platebního rozkazu a u námitky ponecháním v platnosti, či zrušení.

4.1 Odvolání

Důležité je upozornit, že jsou rozsudky a usnesení, proti kterým není možnost odvolání, nebo jsou důvody omezeny či stanoveny. Např. není možné se odvolat proti usnesení o odročení jednání, usnesení o schválení smíru nebo při rozhodnutí sporu o bagatelních věcech – finančním plnění do částky 10 000 Kč¹³. Také není přípustné uplatňovat nové důkazy, pokud je daná strana mohla uplatnit již dříve, a neučinila tak u řízení soudu 1. stupně. Dále není přípustné odvolání proti důvodu rozhodnutí, odročení jednání či schváleným smírem.

Jak již bylo uvedeno, lhůta pro odvolání je patnáct dnů od doručení rozhodnutí. Pokud však účastník nebyl vůbec poučen o možnosti odvolání nebo nebyl poučen řádně, má po-té možnost se odvolat do tří měsíců od doručení rozhodnutí. Lze prominout zmeškání lhůty. Možnost odvolání má i státní zástupce, ale pouze v taxativně stanovených případech¹⁴.

Odvolání, které je podáno po uplynutí lhůty, je odmítnuto. O odmítnutí odvolání rozhoduje odvolací soud, např. u odvolání proti rozhodnutí okresního soudu jím

¹³ § 202 – 205b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.)

¹⁴ § 203 odst. 2) o. s. ř. - Státní zastupitelství může podat odvolání jen ve věcech uvedených v § 35 odst. 1

a jen tehdy, jestliže do řízení vstoupilo dříve, než uplynula odvolací lhůta všem účastníkům řízení.

bude soud krajský, dále odvolání proti krajskému, pak soud vrchní. Pokud je odvolání řádně a včasné podáno, nemůže být odmítnuto.

V občanském soudním řízení rozlišujeme dva typy řízení, jimiž jsou nesporné řízení a sporné řízení. V případě odvolání u nesporného řízení platí systém úplné apelace, kdy odvolací soud může přihlídnout i k novým důkazům či skutečnostem. Naopak u odvolání při sporném řízení máme systém neúplné apelace, kdy se k novým důkazům a skutečnostem nepřihlíží, výjimkou jsou existující důkazy dříve neznáme.

Při sporném soudním řízení vystupují dvě strany, tedy žalobce a žalovaný. Soud mezi nimi tvoří nestranného rozhodovatele, který sice řídí průběh jednání, ale dbá na vůli obou stran. U nesporného soudního řízení nenacházíme dvě strany, ale pouze jeden okruh osob, záviselých na druhu daného řízení. Soud zde má úlohu plnění nesporného řízení a veřejného zájmu.

Dohoda mezi stranami sporného řízení je nazývána smírem, který schvaluje soud na základě návrhu daných stran. Smír nabývá účinku rozhodnutí právní moci, a nelze vůči němu podat odvolání, nebo dalšího opravného prostředku mimořádného, např. dovolání. Existuje však možnost žaloby, pokud se důvody žaloby přímo týkají předpokladů pro smír. Pak můžeme uplatnit žalobu na obnovu řízení, další možností je žaloba pro zmatečnost soudního řízení.

Právní názor soudu prvního stupně je považován za východisko pro právní názor odvolacího soudu. Pokud by měl odvolací soud jiný právní názor, musí s ním řádně seznámit a řádně opodstatnit nový názor účastníkům řízení. V opačném případě by nastalo porušení zásad řízení a práv na spravedlivý proces účastníků.

4.2 Námitky

Tento typ opravného prostředku se užívá v obraně proti směnečnému nebo šekovému platebnímu rozkazu. Rozkaz je soudem vydán po předložení originálu směnky či šeku stranou žalobce. Lhůta je zde pouze osmidenní, počítáno od doručení písemného vyhotovení rozkazu platby. Po jejím uplynutí má žalovaný povinnost uhradit jak požadovanou částku, tak i náklady na toto řízení. Důvodem k odmítnutí námitek je zpravidla opožděnost podání či neopodstatněné odůvodnění.

Námitky řádně a včasné podané, a náležitě odůvodněné žalovanou stranou, budou soudně projednávány. Soud bude v daném případě rozhodovat o ponechání

vydaného rozkazu, nebo o jeho zrušení.¹⁵ Žalovaná strana může námitky již podané vzít zpět, v tomto případě bude soudní řízení zastaveno.

Odvolání žalovaná strana podává v případě, že se domáhá opravného prostředku vůči výroku o nákladech na řízení rozkazu. V průběhu odvolacího řízení má žalobce možnost změnit původní žalobu. O její změnu se jedná v případě, kdy se žalobce domáhá vyššího plnění při stejném skutkovém základu, nebo stejného plnění při odlišném skutkovém základě než v původní žalobě. Soud je povinen před následným jednáním o pozmeněné žalobě o jejím změnění rozhodnout, do té doby o ní nesmí jednat a rozhodovat.

5 Odvolání v trestním řízení

Proti většině rozhodnutí soudních a jiných orgánů trestních řízení je taktéž možnost podání opravného, řádného i mimořádného prostředku. V trestních řízeních rozumíme řádnými opravnými prostředky odvolání, stížnost a odpor, mimořádnými potom obnovu řízení, stížnost pro porušení zákonů a dovolání.

Dokonce i soudní rozhodnutí v trestních řízeních bývají vadná či chybná. Odvolání se v trestním řízení uplatňuje proti rozsudku, opravný prostředek vůči usnesení je nazýván stížností.

Výraznou změnou u práva na podání odvolání je v trestním řízení, oproti řízení správnímu nebo občanskoprávnímu, širší spektrum osob, které mají nárok k odvolání. Rozhodnutí soudu v otázkách viny a trestů, a následný rozsudek, může mít vliv na širší okruh lidí, které mohou být daným rozsudkem dotčeni. Možnost k podání odvolání má jak státní zástupce, tak obžalovaný nebo jeho obhájce, příbuzní obžalovaného a ostatní osoby.

5.1 Odvolání

Lhůta pro podání odvolání je osm dní, dle trestního řádu¹⁶. Odvolání lze podat pouze v obraně proti rozsudku soudu prvního stupně, nikoliv proti rozsudku soudu odvolacího, výjimkou je rozsudek, kde byla schválena dohoda o vině a trestu. V případě schválení dohody ve znění odlišném od znění, ve kterém byla uzavřena. Osmidenní lhůta začíná dnem doručení rozsudku v písemné formě osobě oprávněně odvolání podat. Včasné odvolání má již zmíněnou odkladnou účinnost,

¹⁵ § 175 odst. 1-5 Zákon Občanský soudní řád. In: 99/1963 Sb. 1963

¹⁶ § 248 odst. 1 zákona . 141/1961 Sb., trestní řád

nepravomocnost a nevykonatelnost rozsudku. Je nutné v odvolání splnit dané náležitosti, odůvodnění nesprávnosti rozsudku, napadnutí části či rozsudku jako celku.

Smyslem odvolání je oprava vadných rozsudků a možnost občanů chránit svá práva. Trestní řád obsahuje rozsáhlé spektrum osob, které může rozsudek ovlivnit, a kteří se můžou následně bránit možností podání odvolání. Také v tomto případě se odvolání podává k soudu, jež rozsudek vznesl, ten jej dále předá nadřízenému soudu.

Souhlasem s rozsudkem se osoby oprávněně vzdávají práva na podání odvolání. Souhlas mohou vyjádřit již u soudního jednání do protokolu či v pozdější době. Po vzdání se práva na odvolání nebudou mít nadále dotyčné osoby možnost změny názoru.

5.2 Stížnost

V trestním řízení je řádným opravným prostředkem stížnost. Odlišnost od odvolání spočívá ve vymezení trestního řádu, proti kterému lze usnesením stížnost podat. Další odlišností je odkladný účinek, který musí být přiznán zákonem. Musíme však podotknout, že odkladný účinek nastává u stížnosti podané státním zástupcem. Rozsudkem obžalovaného je vzetí do vazby, proti tomuto rozsudku nebude stížností obžalovaný propuštěn. Naopak stížností podanou státním zástupcem proti propuštění obžalovaného, nastává odkladný účinek a obžalovaný bude propuštěn až po rozhodnutí o stížnosti.¹⁷

Stížnost ke státnímu zástupci se podává proti usnesení policie. Dále je zákonem stanoveno, ve kterých situacích je podání stížnosti proti usnesení státního zástupce, nebo soudu, přípustné.

Pokud je v přítomnosti dotyčné osoby vyhlášeno usnesení, tak tím okamžikem jí začíná třídní lhůta pro podání stížnosti. Za jiných okolností začíná lhůta až

¹⁷ § 74 trestního řádu – stížnost proti rozhodnutí o vazbě:

(1) Proti rozhodnutí o vazbě (§ 68, 69, 71, 71a, 72, § 72a odst. 3, § 73 a 73a) je přípustná stížnost. Na rozhodování o stížnosti proti rozhodnutí o vazbě se obdobně užijí ustanovení o vazebním zasedání (§ 73d až 73g).

(2) Odkladný účinek má pouze stížnost stran proti rozhodnutí o případnutí peněžité záruky státu a stížnost státního zástupce proti rozhodnutí o propuštění obviněného z vazby, nejde-li o propuštění z vazby po vyhlášení zprošťujícího rozsudku. Byl-li však státní zástupce přítomen při vyhlášení rozhodnutí, má jeho stížnost odkladný účinek jen tehdy, byla-li podána ihned po vyhlášení rozhodnutí.

doručením písemného usnesení, opět třídní. Vymezený okruh lidí, kteří mají nárok podat stížnost, zákon přesně stanoví. V opačném případě jsou ke stížnosti zmocněné oprávněné osoby, kterých se usnesení týká, a také státní zástupce.

5.3 Odpor

Odpor je opravným prostředkem na obranu vůči trestnímu příkazu. Ten je zpravidla vydán samosoudcem, jsou-li řádně opatřené důkazy a prokázán skutkový stav. Nejdříve proběhne kratší přípravné řízení, po-té následuje zjednodušené řízení. Za pomoci trestního příkazu mohou být uloženy jen tresty, které jsou konkrétně uvedené v trestním řádu.¹⁸ Oprávněné osoby mají možnost výslovně se vzdát svého práva na podání odporu. Státní zástupce má možnost stáhnout svou žalobu, pokud byl vydán trestní příkaz, stažení žaloby musí proběhnout do doby, než bude trestní příkaz doručený.

Lhůta stanovená pro podání odporu je osmidenní, začíná doručení trestního příkazu. Odpor je podáván u téhož soudu, jenž příkaz vydal. Včasným a řádným podáním odporu se trestní příkaz zruší a soudu náleží povinnost nařízení hlavního líčení v dané věci. V průběhu tohoto líčení soudu nenáleží povinnost řídit se kvalifikací či výměrou původního trestního příkazu.¹⁹

¹⁸ § 314e) odst. 2 trestního řádu.

¹⁹ § 150 odst. 3 správního řádu

6 Odvolání ve správním řízení

Pomocí odvolání se účastníci řízení brání proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu, z důvodu nespokojenosti s rozhodnutím, či jeho nezákonností. Účastníci řízení mohou v průběhu předkládat nové důkazy či návrhy a odvolací orgán druhoinstančního stupně napadené rozhodnutí přezkoumává v celém rozsahu správnosti a zákonnosti.

Odvolání je podáváno proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu, pokud zákon nestanoví jinak,²⁰ je napadena celá výroková část, některý z výroků či jeho vedlejší ustanovení. Proti odůvodnění rozhodnutí není možné odvolání podat, je to nepřípustné, výslovně stanoveno správním řádem.²¹ Odvolatel je povinen uvést rozsah napadení rozhodnutí, ale k tomu také jeho rozpor s právními předpisy či nezákonnost.

Odvolání podává účastník řízení, pokud zákon nestanoví jinak. Podání odvolání osobou, jež není účastníkem řízení bude vyhodnoceno správním orgánem jako nepřípustné. V případě, že účastník sám nemůže odvolání podat, zastupuje ho zákonný zástupce nebo opatrovník. Je možné, aby si účastník stanovil svého zástupce, zmocnitele. V takovém případě je nutné připojit plnou moc k odvolání. Dokonce i pokud se jedná o zastoupení advokátem, tato povinnost zůstává, pokud tak učiněno není, správní orgán vyzve k doplnění plné moci a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu. Pokud probíhá řízení s velkým počtem účastníků (30 a více), vyzve je správní orgán k ustanovení zmocněnce, který bude jednat jejich jmény. Pokud tak účastníci řízení neučiní, a v této souvislosti budou očekávány průtahy řízení, má správní orgán možnost určit jim společného zástupce.

Podané odvolání může účastník řízení vzít zpět, je tak možné učinit do doby rozhodnutí o podaném odvolání, a to písemně či ústně do protokolu. Následně správní orgán odvolací řízení zastaví, vydá usnesení o zastavení a informuje o tom všechny účastníky. Ten, kdo odvolání vezme zpět, již nebude mít možnost pro podání dalšího odvolání, pokud tak učinil svobodně a z vlastní vůle.

²⁰ § 81 odst. 1 správního řádu

²¹ § 82 odst. 1 druhá věta správního řádu

6.1 Lhůta pro podání odvolání

Zákonem stanovená lhůta pro podání odvolání činí 15 dnů od doručení rozhodnutí. Pokud lhůta končí o víkendu nebo státním svátku, počítá se následující pracovní den jako konec lhůty. Ze závažného a naléhavého důvodu může být odvolání podáno u druhoinstančního orgánu, ten je povinen odvolání postoupit příslušnému správnímu orgánu.

Jsou případy, kdy je možné podat odvolání i po uplynutí lhůty, a to tehdy, když účastník řízení z nějakého důvodu (např. hospitalizace) nemohl odvolání včas podat. Při zmeškání lhůty, musí účastník zažádat o prominutí zmeškání lhůty do 15 dnů od doby, kdy překážka k podání odvolání pominula. Spolu s žádostí o prominutí zmeškání lhůty je nutné též podat odvolání. Tato žádost je omezena na jeden rok ode dne, kdy mělo být podáno odvolání.

Správní řád stanovuje možnost navrácení předešlého stavu, a to:

a) v případě, že poučení chybí, nebo je nesprávné či neúplné, považuje se odvolání za včas podané, podá-li jej účastník nejpozději do 15 dnů ode dne doručení opravného usnesení (pokud bylo vydáno), nejpozději však do 90 dnů ode dne doručení rozhodnutí²²,

b) účastníku řízení nebylo rozhodnutí oznámeno, v tomto případě je odvolání považováno za včas podané, učinil-li tak účastník do 30 dnů ode dne, kdy se o rozhodnutí dozvěděl, nejpozději ale do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán oznámil²³.

Den, ve kterém se účastník dověděl o vydání rozhodnutí, prokazuje správní orgán. V opačném případě platí, že se účastník o vydání rozhodnutí dověděl v den, který uvedl v odvolání.

6.2 Účinky odvolání

Odvolání řádně podané má suspenzivní a devolutivní účinek. Suspenzivní znamená odkladný, tedy rozhodnutí nenabývá právní moci ani vykonatelnosti. Existují však případy, kdy je suspenzivní účinek vyloučen přímo ze zákona, nebo správním orgánem na základě zákonných důvodů. Jedná se o případy, u kterých to vyžaduje veřejný zájem, nebo na žádost účastníka, ovšem nesmí být ohrožen veřejný zájem.

²² § 83 odst. 2 správního řádu

²³ § 84 správního řádu

Suspenzivní účinek se vylučuje u rozhodnutí, která vyžadují rychlou realizaci. „Např. § 21 odst. 5 branného zákona, § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy, § 38 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší, § 7 odst. 4 zákona o obecné bezpečnosti výrobků, § 75 odst. 2 veterinárního zákona, § 9 odst. 1 písm. c) zákona o léčivech apod. U jiných rozhodnutí se tak může stát aplikační činností správního orgánu podle § 85 odst. 2 správního řádu, a to za zákonem stanovených podmínek – jestliže to naléhavě vyžaduje veřejný zájem, hrozí-li vážná újma některému z účastníků, nebo požádá-li o to účastník (to neplatí, pokud by tím vznikla újma jiným účastníkům nebo to není ve veřejném zájmu), a to i dodatečně.“²⁴

Devolutivním účinkem se řízení posouvá z prvoinstančního orgánu na druhoinstanční. Existuje však případ tzv. autoremedury²⁵, kdy o odvolání rozhoduje opět prvoinstanční orgán. Pokud prvoinstanční orgán v plném rozsahu vyhoví odvolání, můžeme říci, že uzná svoji chybu a sám ji napraví.

6.3 Náležitosti odvolání

Náležitosti podání odvolání²⁶ a náležitosti odvolání²⁷ stanovuje správní řád. V odvolání musí být jednoznačně dáno rozhodnutí proti kterému směřuje a v jaké míře, dále musí být uvedena nesprávnost či nezákonnost rozhodnutí. Pokud není uveden rozsah, pak napadá rozhodnutí jako celek. Musí být jednoznačné, kdo se odvolává, proti čemu a co navrhuje. Nejdůležitější částí je odůvodnění nesprávnosti či nezákonnosti.

Pokud odvolání nesplňuje některou z náležitostí, bude odvolavatel správním orgánem vyzván k doplnění a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu. Odvolavatel také musí doručit určitý počet stejnopisů odvolání pro správní orgán a každého účastníka řízení. V opačném případě správní orgán stejnopisy vyhotoví na náklady odvolavatele. Nové důkazy mohou účastníci řízení uplatňovat v odvolání jen tehdy, pokud je nemohli uplatnit dříve.

6.4 Postup prvoinstančního orgánu

Postup upravuje správní řád v §86, §87, §88. Odvolavatel musí podat odvolání k tomu správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal. Následně správní prvoinstanční orgán přezkoumá řádnost a včasnost podání. Je tak možno učinit do posledního dne

²⁴ <http://www.protipokutam.cz/news/odvolani-a-odvolaci-rizeni-podle-spravniho-radu/>

²⁵ § 87 správního řádu

²⁶ § 37 odst. 2 správního řádu

²⁷ § 82 odst. 2 správního řádu

lhůty, buď posláno poštou, podáno v podatelně příslušného orgánu nebo ústně nadiktováno do protokolu.

Po splnění všech podmínek pro podání je zahájeno odvolací řízení. Prvoinstanční orgán pošle stejnopisy všem účastníkům řízení a stanoví lhůtu pro vyjádření (min. 5 dní od doručení). Nepoužije-li autoremeduru, předá celý spis druhoinstančnímu orgánu spolu se svým stanoviskem do 30 dnů. Uvede ve svém stanovisku průběh řízení, shrnutí, odvolání a své stanovisko k němu a návrh, jak by měl druhoinstanční orgán rozhodnout.

Prvoinstanční orgán může ještě odvolací řízení zastavit, jakmile odvolatel vezme odvolání zpět.

6.5 Postup druhoinstančního orgánu

Druhoinstančním orgánem je správní orgán nejbližší nadřízený prvoinstančnímu správnímu orgánu (např. prvoinstanční – okresní soud v Chebu a druhoinstanční – krajský soud v Karlových Varech).

Nejdříve druhoinstanční správní orgán přezkoumává odvolání, je možné, že ho prvoinstanční orgán posoudil jako nepřipustné či pozdě podané, a není tomu tak. V takové situaci vrátí věc zpět k prvoinstančnímu orgánu, aby doplnil vše, co s řádným odvoláním souvisí. Pokud je odvolání pozdě podané nebo nepřipustné, zamítne jej a dále se nezabývá jeho obsahem. Potom je dnem doručení k odvolateli rozhodnutí o zamítnutí pravomocné.

Neodůvodněné odvolání druhoinstanční orgán zamítne a potvrdí rozhodnutí prvoinstančního orgánu. Může zamítnout i část odvolání pro neodůvodněnost.

Po přijetí odvolání následuje přezkoumávání řízení a rozhodnutí v souladu s právními předpisy. Podle rozsahu odvolání přezkoumává správnost rozhodnutí, je-li to ve veřejném zájmu, pak přezkoumává věcnou správnost v celém rozsahu.

Následně mohou nastat 3 různé situace:

- 1) odvolací orgán napadené rozhodnutí (či část) zruší a zastaví řízení,
- 2) napadené rozhodnutí (či část) zruší a vrátí věc k prvoinstančnímu orgánu k novému projednání, přitom bude prvoinstanční orgán vázán právním názorem druhoinstančního orgánu
- 3) napadené rozhodnutí (či část) změní, jen pokud nebude hrozit újma účastníkům kvůli nemožnosti dalšího odvolání.

Napadené rozhodnutí (či část) může druhoinstanční orgán měnit pouze ve prospěch účastníků, s výjimkou § 90 odst. 3 správního řádu (např. veřejný zájem).

Následně po vydání rozhodnutí druhoinstančním správní orgánem, již není možné podat odvolání. Dnem doručení rozhodnutí odvolavateli a všem účastníkům, je rozhodnutí pravomocné.

6.6 Správní trestání

Ve správním řízení nalezneme také přestupkové řízení. Tady, stejně jako v řízení trestním, vystupuje účastník jako obviněný, kterému sděluje správní orgán obvinění z přestupku. Stejně jako v trestním řízení je obžalovaný seznámen se skutkem, ze kterého je obviněn a má podobná práva. Dochází k tomu na základě změn zákonů, kdy dříve označovaný protiprávní skutek byl označován trestným činem a nyní je přestupkem či naopak. Obviněný může po dobu řízení navrhnout nové důkazy. Přestupkové a trestní právo je velice podobné.

7 Typy odvolání ve správním řádu

Tato kapitola se bude zabývat typy odvolacích řízení ve správním řádu, a to v členění na společné řízení, sporné řízení a řízení s velkým počtem účastníků.

7.1 Společné řízení

Společná řízení vychází především z procesní ekonomie. Žádostí účastníka, či z úřední moci, může správní orgán různá řízení spojit dohromady. Nesmí tomu však bránit účel řízení ani povaha věci. Účelem společných řízení je co nejméně zatěžovat jednotlivé účastníky a umožnit tak, při jednom jednání vyřídit více záležitostí, spolu souvisejících, najednou.

Všechna řízení jsou vedena v jednom spisu. Ve společném řízení je následně vydáváno jediné rozhodnutí, větší počet rozhodnutí je vydáno tehdy, pokud o možném odvolání rozhoduje více správních orgánů.

Pokud se výroky samostatných rozhodnutí podmiňují a bude podáno odvolání, bude mít toto odvolání suspenzivní účinek také pro podmíněná rozhodnutí a řízení bude vedeno podle 140 odst. 7 správního řádu, tento institut je ve správním řádu nový. Podmiňujícím výrokem se rozumí ten, jenž je důležitý pro následující výrok, který by bez něj neexistoval. Ondruš v publikaci zmiňuje: „*právě složitost řízení o podmiňujících a navazujících výrocích může působit jako psychologická bariéra mající nepřímo vliv na meze správního uvažování o sloučení věci*“²⁸.

7.2 Sporné řízení

Za sporné řízení se považuje řízení takové, ve kterém se řeší veřejnoprávní smlouvy, dále spory ve věcech občanskoprávních, pracovních, obchodních nebo rodinných, stanovených zvláštními zákony. Řízení se zahájí pouze návrhem účastníka smluvního, nebo jiného vztahu. Účastníkem řízení na straně jedné je navrhovatel a na straně druhé odpůrce.

Správní orgán je při rozhodování vázán účastníkovým návrhem a nesmí rozhodovat mimo jeho rámec. Zákon připouští ve sporném řízení uzavření smíru, ale správní

²⁸ ONDRUŠ, Radek, JUDr., Správní řád-nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami, vyd., Praha: LINDE Praha a.s., 2005, 515 s., ISBN 80-7201-523-0 str. 405

orgán jej musí schválit. Případné odvolání je přezkoumáváno jen v rámci podaných odvolacích námitek.

7.3 Řízení s velkým počtem účastníků

Takové řízení se označuje v případě 30 a více účastníků. O jeho zahájení je možné účastníky uvědomit pomocí veřejné vyhlášky vyvěšené na úřední desce, poté je řízení zahájeno uplynutím lhůty (nejméně 15 dní).

Stejně tak případné odvolání bude vyvěšeno na úřední desce pomocí veřejné vyhlášky a účastníci budou vyzváni k vyjádření v přiměřené lhůtě (nejméně 5 dní). V takovém případě není zapotřebí dodávat větší počet stejnopisů. Pokud však jsou účastníci známy správnímu orgánu, podle § 27 odst. 1²⁹, pak musí každému účastníkovi doručit jeden stejnopis.

²⁹ § 27 odst. 1 – účastníky řízení jsou a) v řízení o žádosti žadatel a další dočtené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu, b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost, nebo prohlásit, že právo a povinnost mají anebo nemají.

8 Příklady z praxe

Následující a poslední kapitola se bude věnovat příkladům z praxe, u kterých se pokusím teoretickou část aplikovat na konkrétní příklady, které jsem dohledal. Tyto příklady i osoby jsou fiktivní, avšak jsou založené na skutečných případech. Dohledal jsem obdobné příklady pro různé typy řízení, které byly teoreticky uvedeny v práci, a těmi jsou trestní řízení, občanské soudní řízení a správní řízení. Každý z těchto příkladů bude rozebrán podle teoretické části práce.

8.1 Odvolání proti celému rozsudku – trestní řízení

„Okresní soud v Kostelci

Lhotecká 1234

123 45 Kostelec

Věc: Odvolání proti rozsudku ze dne 25.7. 2007

Rozsudkem Okresního soudu v Kostelci ze dne 25.7. 2007, spisová značka 28T 926/2007 jsem byl uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) trestního zákona a byl mi uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 280 hodin. Se závěry tohoto rozsudku zcela nesouhlasím a podávám si proto proti němu odvolání, a to jak do výroku o vině, tak i do výroku o uloženém trestu.

Je pravda, že jsem skutečně dne 15.6. 2007 v Horní Dolní řídil svůj osobní automobil Škoda Favorit. Je pravdou i to, že mi kvůli mému dopravnímu přestupku byl v únoru 2007 uložen zákaz řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců. O uložení tohoto zákazu jsem věděl, nikdo mne však nevyzval, abych odevzdal svůj řidičský průkaz. Jsem proto přesvědčen, že vzhledem k tomu, že jsem v době řízení svého automobilu měl řidičský průkaz u sebe, nemohl jsem se dopustit trestného činu.

Navrhuji proto, aby Krajský soud v Hradci Králové jako soud odvolací rozsudek Okresního soudu v Kostelci zrušil a zcela mne zprostil obžaloby.

V Horní Dolní dne 2.8. 2007“³⁰

³⁰ [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/odvolani-obzalovaneho-proti-celemu-rozsudku-vzor>

8.1.1 Rozbor

Nyní se budu věnovat rozboru citovaného dokument. Jedná se o vzor odvolání vůči trestnímu řízení proti celému rozsudku. Kdy se podle rozsudku pachatel dopustil trestného činu tím, že řídil automobil v době zákazu řízení motorových vozidel.

Prvoinstančním orgánem trestního řízení v tomto případě Okresní soud v Kostelci. Odvolání je podáno přímo žalovanou osobou neboli Kryšpínem Vopičkou. Samozřejmě má dotyčný právo na podání odvolání.

Odvolání podává devátým dnem po vyřčení rozsudku, čímž můžeme předpokládat, že jeho písemné vyhotovení obdržel nejdříve dnem následujícím, čímž tedy dodržel lhůtu pro podání odvolání, za předpokladu že odvolání odeslal v ten samý den, kdy ho vyhotovil.

Odvolává se vůči celému rozsudku, což je jednou z možností odvolání. Odůvodňuje nesprávnost rozhodnutí tím, že i když mu byl udělen zákaz řízení motorových vozidel, nebyl vyzván k tomu, aby odevzdal jeho řidičský průkaz. Z toho důvodu je žalovaný přesvědčen, že v době řízení automobilu a vlastnění řidičského průkazu, se nedopustil trestného činu.

Navrhuje přezkoumání daného rozsudku druhoinstančním orgánem, v tomto případě tedy Krajským soudem v Hradci Králové, přímo nadřízeným Okresnímu soudu v Kostelci.

Pan Vopička má na podání odvolání právo. Podal jej včas k příslušnému orgánu, tedy orgánu, který v dané věci rozhodoval. Zdůvodnil jej, avšak dle mého názoru je zdůvodnění odvolání nevyhovující, a proto bude toto odvolání zamítnuto Okresním soudem v Kostelci.

Za předpokladu, že by pan Vopička správně zdůvodnil napadnutelnost soudního rozsudku, poté by Okresní soud v Kostelci měl povinnost odložení výkonu trestu, tedy prospěšných prací a postoupení příslušné dokumentace rozsudku Krajskému soudu v Hradci Králové. Další možností by byla autoremedura, tedy vyhovění odvolání v plném rozsahu, tedy v tomto případě pan Vopička uvedl zrušení rozsudku a plné zproštění obžaloby.

8.2 Odvolání v občanském soudním řízení

„Krajskému soudu v Praze

prostřednictvím

Okresního soudu

v Lounech

Ke sp. značce: 8 C 35/2003

Žalobce: Jan Kos,

narozen. 1.1.1945

bytem Slezská 14, Beroun

Žalovaný: Petr Nový,

narozen 6.6.1966

bytem Louny, Krátká 6

o odstoupení od kupní smlouvy

Odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Lounech ze dne 12. 3. 2011

č. j. 8 C 35/2003-46

Dvojmo

I.

Shora uvedeným rozsudkem mi bylo uloženo zaplatit žalobci 58 000 Kč oproti vrácení osobního vozu Škoda Favorit SPZ LN 52-16, dále nahradit žalobci náklady řízení ve výši 1350 Kč a na účet okresního soudu zaplatit částku 520 Kč. Rozsudek mi byl doručen 11. dubna 2011.

II.

Proti tomuto rozsudku, a to do všech jeho výroků, podávám odvolání z důvodu, že soud prvního stupně rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, neboť neprovedl důkazy, které jsem k prokázání rozhodných skutečností navrhl [§ 205 odst. 2 písm. d) o. s. ř.].

Okresní soud vycházel ze zjištění, že jsem dne 10. 11. 2009 prodal žalobci osobní vůz zn. Škoda Favorit za cenu 58 000 Kč a že žalobce dopisem ze dne 4. 1. 2010 mi sdělil, že odstupuje od smlouvy pro vady vozu. Soud dále dovodil, že jsem žalobce na vytčené vady před koupí neupozornil.

Soud však neprovedl důkazy za účelem zjištění, zda byl žalobce upozorněn na vady vozu, pro které od smlouvy odstupuje. V tomto směru soud vyslechl pouze účastníky řízení, avšak zásadní rozpor mezi jejich tvrzeními neodstranil. Nevyslechl svědka Jiřího Svobodu, který byl přítomen prohlídce vozu a jednání o koupi se žalobcem, ačkoliv výslech tohoto a dalších svědků jsem od počátku navrhoval k prokázání obsahu jednání se žalobcem při koupi vozu dne 10. 11. 2009.

Okresní soud dostatečně neobjasnil ani charakter vytýkaných vad, zejména, zda vady žalobcem vytčené činí vůz neupotřebitelným ve smyslu § 597 obč. zák. K posouzení této otázky jsem navrhl vyžádání znaleckého posudku, avšak tento důkaz nebyl v řízení proveden.

III.

S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

*V Lounech dne 18. dubna 2011
Petr Nový³¹*

8.2.1 Rozbor

Citovaný příklad odvolání je typem odvolání v občanském soudním řízení, kdy na straně žalovaného a na straně žalobce stojí jednotlivé osoby. Jedná se tedy o sporné řízení. Prvoinstančním orgánem je zde Okresní soud v Lounech, žalovaný se odvolává ke Krajskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu prvoinstančního.

Okresní soud uložil žalovanému zaplacení peněžité částky 58 000 Kč ve prospěch žalobce a náhradu žalobce na náklady řízení ve výši 1 350 Kč a na účet soudu částku 520 Kč.

Žalovaný v odvolání uvádí doručení rozsudku, tedy 11.4.2011, a následně se vůči němu odvolává 18.4.2011, čímž splňuje lhůtu 15 dní na podání odvolání. Brání se proti celému rozsudku. Odvolání adresuje správně soudu, který rozsudek vydal. Svoje odvolání dostatečným způsobem odůvodňuje tím, že žalobci prodal vůz bez skrytých vad. Toto tvrzení prý soud prvního stupně náležitě neproověřil, a tím pádem vydal vadný rozsudek.

³¹ [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/zaloby-soud/odvolani-proti-rozsudku-soudu-vzor-ke-stazeni-zdarma>

Proti rozsudku lze podat odvolání, protože přesahuje peněžité plnění výše 10 000 Kč. Odůvodnění je dostatečné.

Následovat bude, dle mého názoru, nové dokazování před odvolacím soudem. Druhoinstanční soud má možnost napadené rozhodnutí zrušit a navrátit k soudu prvního stupně. Mohl by odvolání zamítnout, a tím potvrdit rozsudek, ale to se dle mého názoru, nestane. Měl by vycházet ze stejného právního názoru jako soud prvoinstanční, v opačném případě musí vyzoomět všechny účastníky o odlišném právním názoru. Je velice obtížné říci, ke které straně se soud postaví.

8.3 Odvolání ve správním řízení

„Městský soud v Praze

Spálená 2

12 16 Praha 2

prostřednictvím

Obvodního soudu pro Prahu 1

Ovocný trh 14

112 94 Praha 1

V Praze dne 15.4.2009

Ke sp. zn.: 5 C 387/2008

Žalobkyně: Jana Dlouhá, Dlouhá 264, 100 00 Praha 1

Žalovaná: ABCD a.s., Tovární 30, Praha 1, IČO 12345678

o neplatnost rozvázání pracovního poměru výpovědí a o náhradu mzdy

Odvolání do rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 2.3.2009, č.j. 5 C 387/2008-204

I.

Žalobou podanou Obvodnímu soudu pro Prahu 1 dne 31.10.2008 jsem se domáhala určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí a náhrady mzdy ve výši 75.000,- Kč. Dne 2.3.2008 soud prvního stupně rozhodl rozsudkem č.j. 5 C

387/2008-204 tak, že žalobu zamítl a uložil mi povinnost uhradit žalované 10.000,- Kč na nákladech řízení.

Shora specifikovaný rozsudek jsem převzala dne 3.4.2008 a v zákonné lhůtě jej napadám odvoláním z důvodu dle ust. § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř., které odůvodňují následovně.

II.

Odvolací důvod dle ust. § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř., tedy nesprávné právní posouzení, namítám z důvodu rozporu napadaného rozhodnutí s příslušnými ust. zákoníku práce a konstantní judikaturou Nejvyššího soudu v této oblasti.

Klíčovou otázkou, kterou soud prvního stupně po právní stránce posoudil nesprávně, je v dané věci nutnost uvedení výpovědního důvodu při rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany zaměstnavatele.

Soud prvního stupně na základě provedených důkazů dospěl v průběhu řízení k jednoznačnému závěru, že výpovědní důvod v předmětné výpovědi ze strany zaměstnavatele absentuje. V rozporu s ust. § 72 zákoníku práce však mou žalobu na určení neplatnosti výpovědi zamítl jako bezdůvodnou. Stejně tak rozhodl i o druhé části žalobního návrhu, kterým jsem se domáhala náhrady mzdy.

III.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji, aby odvolací soud napadaný rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že se:

I. Určuje, že rozvázání pracovního poměru výpovědí, udělené žalobkyni dne 30.6.2008, je neplatné.

II. Žalovaná je povinna uhradit žalobkyni částku 75.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

III. Žalovaná je povinna uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů do tří dnů od právní moci rozsudku.

Jana Dlouhá³²

³² [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/zaloby-soud/odvolani-obecne-vzor-ke-stazeni-zdarma-nalezitosti-odvolani>

8.3.1 Rozbor

V uvedené citaci se domáhá svého práva na odvolání paní Dlouhá, které obvodní soud pro Prahu 1 nevyhověl žalobě o neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí a náhrady mzdy.

Paní Dlouhá žalovala společnost ABCD a.s., a domáhala se náhrady mzdy ve výši 75 000 Kč. Obvodní soud její žalobu zamítl a uložil jí povinnost uhradit žalované straně 10 000 Kč za náklady na řízení. Paní Dlouhá rozsudek převzala a v zákonné lhůtě jej napadla.

V tomto případě je odvolavatelem strana žaloby. Odvolává se vůči výroku z rozsudku. Důvodem udává neplatnost výpovědi z pracovního poměru, kterou podle ní soud prvního stupně nesprávně posoudil. Dále se domáhá změny rozsudku v její prospěch, uznáním neplatnosti rozvázání poměru, uhrazení náhrady mzdy, uhrazení nákladu na řízení žalovanou stranou.

Paní Dlouhá správně a včasně v době patnáctidenní lhůty podala odvolání a dostatečně jej zdůvodnila. Adresovala ke správnému soudu, tomu samému, jenž vydal rozhodnutí prvotní. Následně odvolací soud určí termín k projednání. Ten bude dále pokračovat v projednání dané situace, řízení bude ukončeno vydáním rozhodnutí, které rozsudek prvostupňového soudu potvrdí, změni nebo případ vrátí zpět k dalšímu řízení.

9 Pojmosloví

Odvolání – „je řádný opravný prostředek, kterým lze napadnout nepravomocné rozhodnutí soudu nebo správního úřadu prvního stupně. Řízení o odvolání probíhá v režimu apelace, tzn. odvolací orgán, který je orgánu prvního stupně v dané věci bezprostředně nadřízen, přezkoumává správnost napadeného rozhodnutí po všech stránkách (po stránce právní i skutkové) a pokud odvolání shledá důvodným, napadené rozhodnutí zruší a podle své úvahy buď věc vrátí zpět k dalšímu řízení, nebo rozhodne ve věci sám. Proti rozhodnutí o odvolání se již odvolat nelze.“³³

Opravný prostředek – „je formalizovaný úkon účastníka řízení (například soudního nebo správního), které směřuje proti konkrétnímu — dle názoru účastníka nesprávnému — rozhodnutí vydanému orgánem, který v daném řízení rozhoduje (například soudem nebo úřadem), a jehož smyslem je docílit opravy tohoto rozhodnutí dle představ účastníka. O opravném prostředku nejčastěji rozhoduje orgán nadřízený orgánu, který rozhodnutí vydal.“³⁴

Odpor – „Charakter řádného opravného prostředku má i podaný odpor proti platebnímu rozkazu. Včas podaný odpor platební rozkaz ruší v plném rozsahu a soud nařídí jednání.“³⁵

Námitky – „Proti směnečnému nebo šekovému platebnímu rozkazu lze naopak podat námitky, na základě kterých, pokud jsou podány včas, soud nařídí jednání a v něm rozhodne, zda napadený platební rozkaz ponechá v platnosti či nikoli.“³⁶

Rozklad – „je opravný prostředek proti rozhodnutí ústředního orgánu státní správy, ministra, státního tajemníka ministerstva nebo vedoucího jiného ústředního správního úřadu v prvním stupni. Protože takovému úřadu z definice není nikdo nadřazen (vyjma vlády, která však jako správní úřad nepůsobí), o rozkladu rozhoduje osoba stojící v jeho čele (ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu), a to na nezávazný návrh rozkladové komise.“³⁷

Právní moc – „je procesní institut, vlastnost soudního nebo správního rozhodnutí spočívající v jeho konečnosti, závaznosti a nezměnitelnosti.

³³ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Odvolání>

³⁴ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Opravný_prostředek

³⁵ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Odpor>

³⁶ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Námitky>

³⁷ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Rozklad>

*Rozhodnutí nabývá právní moci z časového hlediska zásadně tehdy, pokud proti němu není přípustný řádný opravný prostředek, nebo pokud sice přípustný je, ale nebyl podán v zákonné lhůtě, pokud došlo ke vzdání se práva jej podat, anebo pokud byl podán, ale následně byl vzat zpět. Právní moc mohou ovlivnit jen mimořádné opravné prostředky (např. dovolání nebo kasační stížnost), příp. ústavní stížnost, na jejichž základě může být pravomocné rozhodnutí zrušeno.*³⁸

Správní orgán – „*Správní úřad je organizační jednotka zřízená zákonem, jejíž působnost je stanovena zákonem (čl. 79 Ústavy), která vystupuje navenek prostřednictvím svých orgánů nebo zástupců, kteří jednají jménem subjektu či za subjekt (např. stát), jehož je správní úřad organizační součástí (organizační složkou). Atributem úřadu je pak trvalost, to znamená, že úřad v tomto pojetí existuje bez ohledu na personální změny v něm. Dalším znakem je i absence právní subjektivity; úřad je vždy non-subjekt. Dnes se v českém právu termín správní úřad používá i například v označení některých typů či věcných působností úřadů: například silniční správní úřad, drážní správní úřad atd.*“³⁹

Stížnost – „*je podání nebo sdělení, které někdo podá veřejnoprávní nebo soukromoprávní osobě nebo orgánu, pokud je předmětem nějaký nedostatek, nesprávné jednání nebo nečinnost adresáta nebo osoby, vůči níž má adresát nějakou pravomoc nebo odpovědnost, zejména nemá-li takové podání podle zvláštních právních předpisů jiný název. Ve stanovených případech jde i o opravný prostředek proti nějakému rozhodnutí.*“⁴⁰

Právní principy – „*určitá pravidla, jež jsou součástí právního řádu, případně jednotlivých právních odvětví*“⁴¹

³⁸ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Právní_moc

³⁹ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Správní_orgán

⁴⁰ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Stížnost>

⁴¹ [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/teorie-prava/pfuk/teorka/zkouska/otazka-11>

Závěr

Práce se snaží srozumitelně roztrždit opravné prostředky, stručně je popsat a jednoduchým způsobem určit, který opravný prostředek správně zvolit, v jaké lhůtě a u kterého orgánu se domáhat svých práv, v případě, že nám bude ukřivděno nebo budeme zkráceni na našich právech neprávem. Pokud zákon nestanoví jiným způsobem, tak okruh vymezených osob s nárokem k podání odvolání je stanoven obecně, proto je velice široký. Takže kohokoliv se rozhodnutí či rozsudek nějak dotýká a dotyčný žádá jeho nápravu, má své právo vůči němu vznést odvolání, domnívá-li se, že je nesprávné či nezákonné. Jsou-li splněné zákonné předpoklady pro vznesení odvolání, pak účastníkům náleží právo na přezkoumání napadeného rozhodnutí či rozsudku. Mezi tyto předpoklady patří včasné podání odvolání, jeho řádné zdůvodnění a podání ke správnému orgánu.

Správní řád se řídí zásadou dvojí instance, kdy prvoinstančním orgánem je například soud prvního stupně a druhoinstančním soud druhého stupně. Po rozhodnutí soudu prvoinstančního je možnost odvolat se k druhoinstančnímu soudu, který je prvnímu stupni přímo nadřazen.

V typech opravných prostředků v různých řízeních můžeme sledovat jak podobnosti, tak i rozdílnosti. Ve lhůtách podání, které se mohou lišit v rámci stejného opravného prostředku. Hlavní princip odvolání, odporu, rozkladu, námitky je vcelku stejného rázu. Jednou se bráníme proti rozhodnutí vůči nám, jindy zase můžeme napadnout pomocí odvolání námi podané žaloby k dalším jejich projednávání. V některých zákonem daných výjimkách je nám znemožněno domáhat se opravného rozhodnutí.

V práci jsem se nejdříve stručně zaobíral historií institutu odvolacího řízení od doby feudalismu, kdy veškerá soudní moc náležela vládci. Až do doby, kdy se tento institut začal používat podobnou formou jak tomu je dnes. Historii jsem nerozebíral podrobně ani jsem neuváděl reformy a novely zákoníků. Chtěl jsem poukázat na potřebu institutu odvolání v historii, kdy se obviněný proti rozsudku neměl možnost odvolat. Bez tohoto institutu bychom se nemohli nijak bránit rozsudkům, které by byli nezákonné či nespravedlivé.

Druhá kapitola práce se věnovala obecnosti odvolání a jeho obecné právní úpravě. Důvodům potřeby institutu odvolání, jimiž jsou vadná a nesprávná rozhodnutí, poukázání na možné vady a následná náprava vad rozhodnutí. Klasifikací řádných

a mimořádných opravných prostředků a jejich principy a zásady. Následně rozboru opravných prostředků, jejich podmínkám, adresátům a lhůtám pro podání. Objasněním, jaký opravný prostředek použít u různých typů řízení. Tedy ve kterém typu řízení podávám odvolání, odpor, a kdy je nutné podat rozklad. Co po jejich podání následuje, tedy účinky odvolání jakž odkladné tak devolutivní a také v jakých lhůtách máme možnost opravný prostředek použít.

Třetí kapitola se zabývá odvolacím řízením. Průběhem odvolacího řízení u soudů prvního stupně, následně u odvolacího soudu stupně druhého a rozhodnutí odvolacího soudu. Kdy se zahajuje odvolací řízení, jaké má soud možnosti postupu svázané s odvoláním, a v jakých případech ho může odmítnout.

Čtvrtá kapitola se zabývá prvním konkrétním typem řízení, jímž je odvolání v občanském soudním řízení neboli v civilním procesu. U kterých rozsudků máme možnost podání odvolání, a u kterých nikoli. V jakém případě se namísto odvolání domáháme svých práv pomocí námitek.

Opravné prostředky v trestním řízení rozebírá pátá kapitola práce. Specifikace podání opravného prostředku v obraně proti rozsudku trestu, kdy se proti rozsudku podává stížnost, kdy použít odvolání, a ve kterém případě podat odpor.

Nejdůležitější a nejobsáhlejší šestá kapitola práce se zabývá institutem odvolání a odvolacího řízení ve správním procesu. Blíže je rozebrána, pro tento konkrétní institut, lhůta pro podání odvolání, následné účinky odvolání a jeho náležitosti. Dále se práce věnuje samotnému průběhu řízení jak u prvoinstančního orgánu, tak u následujícího druhoinstančního. Jsou definovány různé varianty možného rozhodnutí. Práce obsahuje srovnání správního řízení s podobností s řízením trestním v podkapitole správního trestání.

V sedmé kapitole práce pokračovala vymezením typů odvolání ve správním řádu. Jaké správní řízení se označuje jako sporné, nesporné a řízení s velkým počtem účastníků.

Poslední osmá kapitola jsou příklady z praxe. Před touto kapitolou jsem se věnoval teorii opravných prostředků, kdy a jak se užívají a zde se věnuji praktické části práce. Vyhledal jsem vzory opravných prostředků, především ale odvolání, ty pak v textu uvedl jako citáty a následně rozebral jejich problematiku.

Postupoval jsem tím způsobem, že jsem nejprve popsal rozhodnutí v daném případě, následně zhodnotil možnost se odvolat, zkontroloval lhůty odvolání a zkonstatoval jejich odůvodnění. Poté jsem dle svého názoru odhadl možný budoucí postup řešení případů, po zamyšlení se nad správností rozhodnutí a odůvodnění odvolání.

Nejčastějšími články v osmé kapitole jsou odvolání ať už ve správním řízení či trestním řízení. Snažil jsem se tento institut co nejvíce objasnit. Při rozboru poukazuji na lhůty v daném řízení, které se podle typu řízení liší, stejně jako podle typu opravných prostředků.

Po zpracování této práce jsem se mnoho dozvěděl a poučil o opravných prostředcích. Podrobněji jsem rozebral jen řádné opravné prostředky, na mimořádné opravné prostředky v práci upozorňuji, ale nadále se jimi podrobněji nezabývám.

V práci byly objasněny pojmy odvolání, odvolacího řízení a opravných prostředků. Dále byly rozčleněny opravné prostředky, typy odvolacího řízení a popsán samotný průběh odvolacího řízení. Na příkladech z praxe byla objasněna teorie.

Resumé

The thesis tries to categorize clearly the remedies, briefly describe them and in a simple way determine which remedy to choose correctly, the time limit and the authority to claim its rights, if it is wronged or will be truncated to our rights. Unless the law provides otherwise, the circle of designated individuals with a right to appeal is generally set, so it is very broad. So, anyone who has a decision or a judgment affects him and he asks for his or her remedy, has the right to appeal against him if he considers it wrong or unlawful. If the legal prerequisites for an appeal are met, then the parties have the right to a review of the contested decision or judgment. These prerequisites include timely filing of the appeal, its proper justification and submission to the right authority.

Seznam použitých pramenů a literatury

Literatura

1. HENDRYCH, Dušan, a kol., Správní právo, Obecná část, 8. vyd., Praha: C. H. Beck, 2012. 826 s., ISBN 978-80-7179-254-3
2. JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo procesní 1. vydání: Praha: Linde, 2010. s. 523.
3. ONDRUŠ, Radek, JUDr., Správní řád – nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami, vyd., Praha: LINDE Prah a.s., 2005, 515 s., ISBN 80-7201-523-0
4. ONDRUŠ, Radek, JUDr.: Průvodce úředníka novým správním řádem se vzory postupu správních úřad, Linde, Praha 2006
5. POTĚŠIL, L. Napadnutelná vadná správní rozhodnutí. Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 12, s. 49-52
6. VEDRAL, J.: Správní řád – komentář. BOVA POLYGON, Praha 2006
7. VOČKA, V. Problematika právní úpravy a trestněprocesní praxe principu zákazu reformace in peius. Trestněprávní revue, 2007, č.7. s. 202

Zákony

8. Zákon . 2/1993 Sb. - Listina základních práv a svobod
9. Zákon . 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)
11. Zákon . 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona . 390/2012 Sb.
12. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod publikována pod. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokol. 3, 5 a 8 ve znění sdělení . 41/1996 Sb., . 243/1998 Sb., . 114/2004 Sb. m. s. a . 48/2010 Sb. m. s.
13. Zákon . 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

14. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.trestnirizeni.com/dokumenty/odvolani-obzalovaneho-proti-celemu-rozsudku-vzor>
15. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/zaloby-soud/odvolani-proti-rozsudku-soudu-vzor-ke-stazeni-zdarma>
16. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/zaloby-soud/odvolani-obecne-vzor-ke-stazeni-zdarma-nalezitosti-odvolani>
17. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Beneficium_cohaesionis
18. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Odvolání>
19. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Opravný_prostředek
20. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Odpor>
21. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Námitky>
22. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Rozklad>
23. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Právní_moc
24. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Správní_orgán
25. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Stížnost>
26. [online]. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/teorie-prava/pfuk/teorka/zkouska/otazka-11>